

4 ALICE A. BAILEY OCH D.K.

4.1 Alice A. Bailey

¹Alice A. Bailey (A.A.B.) började såsom missionär för att såsom 35-åring underkasta kristna dogmerna kritisk analys. Hennes latenta vetande (hon hade i ett tidigare liv varit lärjunge i planethierarkiens andra departement) började vid reflexionsarbetet att vakna. Hon kom i kontakt med adyar-teosofien och trodde sig ha funnit kunskapen, för att snart inse, att hon "endast vandrat in i en ny sekt". Det stod snart (1919) klart för henne, att teosofiska samfundet icke längre hade någon förbindelse med planethierarkien. År 1923 grundade hon i New York en egen skola, Arcane School, som fick i uppdrag att publicera vad planethierarkiens nyutsedde sekreterare (D.K.) ansåg tiden vara inne meddela av nya esoteriska fakta.

²Man har på teosofiskt håll tagit mycket illa vid sig av Baileys kritik. Men samfundet har illa förvaltats arvet efter Blavatsky. Lärostriderna stå i direkt strid mot toleransens princip. Envar har rätt till egen åsikt. Ingen har rätt att utge sin åsikt som teosofi. Envar borde få utforma sitt eget system och kunna säga, "så ser jag saken". Alla författarna ha begått massor av fel, vilket är oundvikligt med de få fakta, som ännu stå till buds. Ingen av dessa har rätt att säga, att den har rätt. Samfundets esoteriska sektion är parodi på esoterik. Jämmerligt misslyckade äro alla diktatorsfasoner. Ingen medlem av planethierarkien "befaller" eller ens "önskar" något. Därtill har ingen gud ens rätt. Alla befallningar eller bud vittna om att "profeten" är falsk.

³Det var planethierarkiens sekreterare, 45-jaget D.K., som försåg Blavatsky med materialet *till Secret Doctrine*. Under åren 1919–1949 dikterade han en rad arbeten för A.A.B. Dikterade av honom äro hittills utgivna skrifter (på förlaget Lucis Press, London och New York):

- *Initiation, Human and Solar*
- *Letters on Occult Meditation*
- *A Treatise on Cosmic Fire*
- *A Treatise on White Magic*
- *A Treatise on the Seven Rays* (fem volymer)
- *The Destiny of the Nations*
- *Glamour: A World Problem*
- *Discipleship in the New Age* (två volymer)
- *Telepathy and the Etheric Vehicle*
- *Education in the New Age*
- *The Externalisation of the Hierarchy*
- *The Reappearance of the Christ*

⁴I detta sammanhang må eftertryckligt sägas, att dessa böcker äro skrivna för lärjungar och icke för dem som tro sig om att förstå, alltså icke förut varit "invigda". Som var att vänta, ha läsare av D.K:s verk i många fall endast trott sig förstå. Inbilskheten tycks vara outrotlig. Det finns all anledning se upp med dylika läsares utläggningar. Förvanskningar komma säkert icke att utebli. Svarta logen drar försorg om den saken.

⁵Den i många avseenden misslyckade terminologien får helt skrivas på A.A.B:s konto. Det var hon som ursprungligen fastställde beteckningarna. Detta gör att böckerna skulle behöva skrivas om av en esoteriskt, filosofiskt och vetenskapligt skolad författare. Deras omistliga värde ligger som alltid i meddelade fakta. Insätta dem i system får envar göra själv.

⁶Man förstår de oerhörda svårigheter, som A.A.B. måste haft att transponera ner 45-jaget D.K:s ideer och söka uttrycka dem på engelskt språk, som saknar ord för alla överfysiska företeelser. Något adekvat (med verkligheten fullt överensstämmande) kan det ju aldrig bli tal om. Ett

exempel på svårigheterna är sammanställningen (Discipleship II sidan 405) intuition – buddhi – pure reason – mental quality – universal mind, som rör ihop tre olika slag av medvetenhet (essential, kausal, mental).

⁷Det är beklagligt, att A.A.B. aldrig fick någon annan utbildning än som kristen missionär. Hennes beteckningar för esoteriska företeelser äro i stor utsträckning desamma som den kristna dogmatikens totalt vilseledande, av okunnigheten ohjälpligt idiotiserade termer, såsom återlösning, försoning, frälsning, vilka hon använder med uppenbar förtjusning, när fråga är om materie-, energi- och medvetenhetsprocesser i solsystemiska och kosmiska evolutionen.

⁸Vad man finner anmärkningsvärt beträffande planeringen för förkunnare av esoteriska kunskapen är det skenbart planlösa i deras inkarnationer. Såväl Blavatsky som Besant och Bailey skulle behövat en grundlig filosofisk skolning i lämplig kulturmiljö. Istället gick allting som på måfå i de mest olämpliga miljöer och under de mest olämpliga förhållanden. Det verkar som om envar skulle tvingas arbeta sig upp från de mest otjänliga omständigheter. Man tycker, att ljusbringare från planethierarkien med redan förutsett nödvändigt uppdrag och arbete för mänskliga evolutionen skulle kunna räkna på att få bli behandlade som ambassadörer och icke som äventyrare. Ingen kung skickar ut sitt sändebud som tiggare. De flesta av dessa ljusbringare få utan hjälp arbeta sig upp från barbarstadiet, befria sig från alla illusioner och fiktioner man sökt idiotisera dem med, vilket arbete tar c:a 35 år. Man tycker det arbetet skulle kunnat besparas dem.

⁹A.A.B. talar om “viljans tre aspekter” och menar därmed rörelseaspekten hos 43-, 44- och 45-jagen (eller tredjetriaden).

¹⁰Enligt samma terminologi kallas världarna 47–49 för “materieaspekten”, 45,46 för “medvetenhetsaspekten” och 43,44 för “viljeaspekten”. Därmed fås i själva verket en hejdlös begreppsförvirring. Riktigt vore givetvis att säga, att i världarna 47–49 materieaspekten är den väsentliga, i 45,46 medvetenhetsaspekten är den dominerande och i 43,44 viljeaspekten gör sig starkast gällande.

¹¹Sammanfattningsvis kan man säga, att A.A.B. är lika klar ifråga om fakta hörande till livsåskådningen som hon är oklar (närmast verkar analfabet), när det gäller världsåskådningen.

¹²Både A.A.B:s och D.K:s inställning förefaller så egendomlig, att man frågar sig, varpå detta kan bero. Eftersom inga förklaringar föreligga, torde för ovanlighetens skull gissningar (så motbjudande förmodanden principiellt äro) tillåtas.

¹³De två mest betydande lärjungarna till planethierarkien äro, om man ser till kunskapsresultaten, utan gensägelse Blavatsky och Leadbeater. Blavatsky (tillhörande första departementet) fick till uppgift att förkunna kunskapen om verkligheten för en mänsklighet insnärjd i sina illusioner och fiktioner, sitt otal idiologier och fantasispekulationer. Något klart utformat och begripligt tanke-system mäktade hon icke åstadkomma. Men hon måttade ett dödshugg åt teologiska, filosofiska och vetenskapliga dogmtänkandet och intoleransen.

¹⁴Leadbeater (tillhörande femte departementet) blev esoterikens enastående systematiker och historiker. Han utgick från materieaspekten och skänkte mänskligheten det första esoteriska vetenskapssystemet.

¹⁵Planethierarkien, som söker hjälpa människorna till förståelse av tillvaron, arbetar på alla tänkbara sätt genom sina lärjungar för att nå så många som möjligt. Ofta måste den utgå från existerande betraktelsesätt (hur förvända dessa än må vara) för att icke från början stöta bort de sökare, som fastnat i någon emotional idologi och endast efterhand kunna väckas till förståelse för förnuftets krav.

¹⁶Såväl Blavatsky som Leadbeater saknade förutsättningar att påverka eller vinna emotionalisterna, för vilka känslan är det väsentliga. Inseende detta lät andra departementet A.A.B. inkarnera. A.A.B. skulle speciellt vända sig till dem som fastnat i kristna idologien. Hon fick en omsorgsfull litterär uppfostran och leddes att bli kristen missionär i Indien.

¹⁷När hon omsider (vid 35 år) kunde börja frigöra sig från kristna dogmtänkandet, var tiden

inne att väcka hennes latent a anlag för klärådians, klärvoajans och telepati till liv, varefter hon blev sekreterare åt 45-jaget D.K. (andra departementet).

¹⁸Såsom gammal kristolog låg det närmast för A.A.B. (vilket väl också var avsikten), att vid val av beteckningar för esoteriska ideer använda sina gamla kristna betraktelsesätt. I hennes skrifter vimlar det av ord och talesätt från "nya testamentet", så att de kristna känna igen sig och icke genast stötas bort av främmande terminologi.

¹⁹Egendomligt verkar det emellertid, att Leadbeater aldrig fått erkännande för sitt storartade verk, enastående i esoterikens historia. Förklaringen härtill kan måhända vara denna:

²⁰A.A.B. kom tidigt i motsättning till teosofier i Krotona, Californien, vilka oerhört överskattat den hjälp de kunnat mottaga av Leadbeater, som helt oförtjänt fick bära ansvaret. Att en del synnerligen medelmåttigt folk synes ha åberopat sig på erkännande av Leadbeater, kom henne att förlora tron på hans omdöme. (Att rätta sig efter dylikt är emellertid också bevis på omdömeslöshet.) Särskilt tog hon illa vid sig ifråga om tredje delen av boken, "Man: Whence, How and Whither", där Leadbeater (i kanske ovist nit) redogjort för framtidsvisioner, och sådana i detalj utformade redogörelser bli nästan aldrig riktiga. Därmed blev Leadbeater ytterligare belastad. Men Leadbeater återgav endast scenerier, som frammanades av en mentaldeva. Man tycker hon borde tagit hänsyn till D.K:s omdöme om Leadbeater ("Of his sincerity and of his point of attainment there is no question.")

²¹Emellertid synes icke heller D.K. ha särskilt uppskattat Leadbeaters arbeten, som ju till största delen bestodo i forskningar i esoteriska historien och de mänskliga världarnas materiaspekt. Medvetenhetsaspekten är förvisso den ojämförligt viktigaste.

²²De som studera esoteriken böra så mycket som möjligt bortse från materiaspekten och koncentrera sig på förvärv av allt högre slag av övermedvetenhet. Men även esoteriska historien har sin betydelse såsom en grund att bygga på och en allmän livsorientering för nykomlingar i esoterik. Den profana historien vittnar om en sådan nästan total livsokunnighet, att nybörjaren bör få några vinkar om, vilka tidrymder det rör sig om, icke bara några tusen år. För västerlänningar är materiaspekten i pedagogiskt hänseende lämpligaste utgångspunkten. Leadbeaters arbete kommer att visa sig vara av värde för historiker och vetenskapsmän. Att orientaler och subjektivisterna tycka den vägen är onödig omväg, är ju begripligt. Men Leadbeater tillhörde femte departementet och var en typisk västerlänning, historiker och vetenskapare. Han saknade erforderlig kompetens för att behandla medvetenhetsaspektens utveckling genom inkarnationerna. Därtill fordras mer än ett kausaljag.

²³D.K. (andra departementet) är en gammal oriental med förkärlek för orientalismer, utgår från medvetenhetsaspekten och vill i möjligaste mån slippa låtsas om materiaspekten. Det framgår också tydligt, att han ogillar Leadbeaters betonande av materiesidan av tillvaron. D.K. vänder sig företrädesvis till de religiösa och subjektivisterna inom filosofien, och då är Leadbeater ingen lämplig lärare att föra fram. Man har svårt att förstå denna nästan negativa inställning, när man vet, att väl ingen som Leadbeater arbetat för religionens mentalisering. Han grundade liberala katolska kyrkan och gav esoteriska tolkningen av kristna trosbekännelserna och sakramenten.

²⁴Men det är väl så, att ännu så länge de olika departementen arbeta var för sig och helst icke låtsas om tillvarons treenighet. De vända sig till olika sekter och dela därmed i viss mån deras ensidighet.

²⁵A.A.B. reagerade starkt mot vissa företeelser inom teosofien och gav Leadbeater huvudsakliga skulden för dessa. Men gällde dessa kraven på vegetarisk diet, avstående från tobak, alkohol etc., så skärpas dessa snarare av D.K., ifall aspiranten satt som sitt mål att förfina eterhöljet. Förmyndarfasonerna och åberopandet på "order från planethierarkien" (ett fatalt misstag) kan Leadbeater icke lastas för, utan detta var utpräglad tendens hos Annie Besant (första departementet), som icke kan fritas från beskyllningen att ha varit alltför auktoritär. Hon begick samma misstag som de flesta: förmågan att kontakta kausalvärlden och essentialvärlden tas såsom

bevis på suveränitet inom dessa världar med oundviklig självöverskattning som resultat.

4.2 D.K.

¹D.K. är ett 45-jag tillhörande planethierarkiens andra departement och 44-jaget K.H:s förnämste lärjunge. Kända inkarnationer av honom voro i Indien Dharmajyoti (lärjunge till Buddha) och Aryasanga (grundaren av yogachara buddhistskola c:a 500 år e.Kr.) samt i Storgrekland Kleinias (lärjunge till Pytagoras och grundaren av en skola i Aten). Han utsågs omkring år 1920 till planethierarkiens sekreterare. Han dikterade stora delar av *Secret Doctrine* för Blavatsky.

²I november 1919 trädde han i förbindelse med A.A.B. Med sin förmåga av klärådiens, sin litterära bildning, sedan gammalt lärjunge till K.H., ansågs hon särskilt lämpad såsom mottagare och överbringare av den esoteriska kunskap D.K. ville delge mänskligheten. Han dikterade för henne c:a 18 esoteriska verk under 30 års tid (1919–1949).

³D.K. insåg nödvändigheten att rätta till de felaktiga uppfattningar i teosofiska sekternas framställningar, som hotade att bli orubbliga dogmer och därmed hinder för verklighetsuppfattningen. Han beslöt sig för att själv ingripa. Men som alltid var han hänvisad till att utgå från de möjligheter till förståelse som förelågo.

⁴D.K. blev därför till mycket stor del nödgad betjäna sig av dels förefintlig i stort sett otjänlig teosofisk terminologi, dels Patanjalis sanskrittermer, dels yogafilosofiska. Resultatet, om än i väsentliga avseenden revolutionerande med otal nya fakta, blev tyvärr icke vad det kunde blivit, ifall ändamålsenlig terminologi stått till D.K:s förfogande. Ofantligt mycket kunde sagts på ojämförligt enklare sätt istället för med omständliga och ändå otillräckliga språkliga hjälpmedel.

⁵Han beklagade också ofta den brist på ordförråd och terminologi, som omöjliggjorde en någotsånär adekvat meddelelse. Endast total oförståelse för vad som menas med ett 45-jag kan tro, att han själv icke insåg otillräckligheten. Men hänvisad till att begagna de språkmöjligheter, som vid avfattandet stodo till buds, måste hans budskap för honom själv teta sig närmast som ett desperat företag. Tydligt var också, att Bailey var enda för tillfället förefintliga redskap för förmedlandet av hans budskap. Även redskapet måste utgjort en begränsande faktor, när hon visserligen var idealisk tolkare ifråga om livsåskådningen men saknade den vetenskapliga och filosofiska utbildning, som skulle gjort henne användbar ifråga om allt som hör till världsåskådningen.

⁶I sina arbeten använder D.K. ofta uttrycket "i tid och rum" för att understryka, att lämnad uppgift icke avser statiska tillstånd utan ändamålsenlig energiyttring att utnyttjas. Uttrycket är typiskt för de språksvårigheter, som förelågo för honom att klargöra meningen.

⁷Ett exempel på omöjligheten för D.K. att med förefintliga terminologien redogöra för de olika slagen av medvetenhet, är att de fyra olika slagen av mentalmedvetenhet (47:4-7) fingo gemensamma beteckningen "concrete, lower mind" och de tre olika slagen kausalmedvetenhet (47:1-3) "abstract mind". Man erinrar sig K.H:s liknelse vid ett motsvarande tillfälle, att det är som att söka utföra ett ciseleringsarbete med en yxa.

⁸D.K:s inkarnationer ha på två undantag när skett i Indien och Tibet, och han är, såsom han själv säger, i mentalt avseende typisk oriental. Han är planethierarkiens expert på senzarlitteraturen från Atlantis och den enormt omfattande övriga arkaiska samt givetvis hela sanskritlitteraturen. Hans verk äro också späckade med citat från samtliga dessa områden, till stor del obegripliga för andra än kausaljag. Mycket är (liksom Blavatskys *Secret Doctrine*) avsett för planethierarkiens lärjungar i framtiden. Det besparar lärarna arbete med delgivande av vad som publicerats.

⁹Naturligtvis är för ett 45-jag själva medvetenhetsaspekten och även rörelseaspekten (energi- och viljeaspekten) av ojämförligt mycket större betydelse än materieaspekten. D.K. utgår också i sin framställning från yogafilosofien med dess subjektivism och ensidiga framhävande av

medvetenhetsaspekten, vilket framgår av sådana uttryck som att "det fasta och konkreta icke existerar". Detta är icke sunt förnuft, som bestämt måste hävda, att verklighetsuppfattningen hör till viss värld, att den är riktig i sin egen värld men ej i någon annan och att man saknar logisk rätt att betrakta en lägre världs verklighetsuppfattning såsom illusorisk. För förstajaget (som befinner sig i mänskliga världarna) är materieaspekten den fundamentala, för andrajaget medvetenhetsaspekten och för tredjejaget rörelseaspekten. Andrajagens verklighetsuppfattning tillhör andrajagets världar, icke förstajagets. Att förstajagets världar te sig helt annorlunda för andrajaget än för förstajaget, är ovidkommande.

¹⁰Subjektivismen är riktig ifråga om medvetenhetsaspekten men är logiskt otillåten beträffande materieaspekten. Materieaspekten är den enda, som skyddar för subjektivismens illusioner och fiktioner, sådana de härska både i europeiska och indiska filosofien. Detta måste hävdas, om vi icke ska återfalla i vidskepelsen att "allting är illusion", varmed mänskliga förnuftet (människans högsta instans) vore eliminerat. Vi ha verkligen fått nog av den sortens medvetenhetsaspekt, som är grunden till alla fantasiutsvävningarnas fatala misstag i såväl världs- som livsåskådningen. Förrän alla hithörande subjektivistiska floskler utrensats ur mänsklighetens betraktelsesätt, måste vi, såsom naturforskningen och hithörande vetenskaper, utgå ifrån materieaspekten, den enda rätt uppfattbara i människans världar (47–49). Materieaspekten är enda korrektivet mot fantastieriet i såväl fysiska som emotionala och mentala världarna. Även mystikernas symbolspråk behöva utrensas. De medföra begreppsförvirring för dem som vilja ha exakta begrepp överensstämmande med verkligheten. Att exakthet och klarhet avskys av mystikerna med deras behov av ohämmad expansion i emotionala medvetenhetsocéanen, är ingen hållbar invändning. Det är på tiden att människorna sträva bli mentaljag och lära sig begagna emotionalmedvetenheten enbart såsom viljeinstrument. När en gång hylozoiken med dess framhävande av verklighetens samtliga tre aspekter blivit härskande arbetshypotes och betraktelsesätt, kanske kravet på materieaspekten såsom den fundamentala av de tre kan uppges, men icke förr.

¹¹Professorerna i filosofi måste läras inse, att filosofiens historia är misstagens historia, att människan endast producerar fiktioner, när hon utan esoteriska fakta skall försöka sig på att utforma något slags världs- eller livsåskådning. Filosofiens historia är läran om de oundvikliga tankefel människan begår, så snart hon börjar spekulera.

Ovanstående text utgör uppsatsen *Alice A. Bailey och D.K.* av Henry T. Laurency.
Uppsatsen ingår i boken *Livskunskap Tre*, utgiven 1989.
Copyright © Förlagsstiftelsen Henry T. Laurency 1989.